

Varsinais-Suomen hyvinvointialueesta valtakunnan omaishoitomyönteisin

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on 4256 sopimusomaishoitajaa (Sotkanet, 2022). Arvio pääasiallisten hoitajien eli läheisestään sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi säännöllisesti huolehtivien määrästä alueella on jopa noin 30 000¹. Sitovassa ja vaativassa hoivavastuussa oleva tarvitsee tukea, ohjausta ja neuvontaa tehtävässään.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Varhan alueella 27 kunnan käytännöt yhtenäistettiin omaishoidon tuessa ja muissa omaishoitajia tukevissa palveluissa. Vuoden 2023 aikana kaikille sopimusomaishoitajille määritellään uudelleen tukiluokka yhtenäistettyjen omaishoidon tuen myöntämisperusteiden mukaisesti.

Hyvinvointialueella turvattava omaishoitajille riittävät ja yhdenvertaiset palvelut

Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden yhtenäistäminen lisää omaishoitajien alueellista yhdenvertaisuutta. Hyvinvointialueen myöntämisperusteissa positiivista on esimerkiksi se, että omaishoitajan lakisääteisten vapaiden aikaisesta hoidettavan hoidosta ei peritä omavastuuosuutta.

Hyvinvointialuesiirtymän tuottamat muutokset ovat aiheuttaneet huolta omaishoitajien jaksamisessa ja palveluiden saatavuudessa. Huolimatta yhtenäisistä myöntämisperusteista palvelut eivät toteudu yhdenvertaisesti Varhan alueella.

Omaishoidon palkkion lisäksi omaishoitosopimus pitää sisällään lakisääteiset vapaapäivät, muut tarvittavat omaishoitoperheelle räätälöidyt palvelut sekä omaishoitajan valmennuksen sekä hyvinvointi- ja terveystarkastukset. Hyvinvointialueen sisällä kuntien välillä on eroja siinä, toteutuvatko esimerkiksi valmennukset tai hyvinvointi- ja terveystarkastukset lainkaan.

Monella omaishoitajalla jäävät pitämättä lakisääteiset vapaat Varhan alueella. Syitä tähän ovat esimerkiksi huoli vapaan aikaisen hoidon laadusta, puutteellinen tieto erilaisista vapaajärjestelyistä sekä riittämätön tarjonta. Esimerkiksi perhehoitajia ja muita kotiin vietäviä vapaiden aikaisia järjestelyjä tarvitaan lisää.

Järjestöt ovat valmiita yhteistyöhön Varhan kanssa

Omaishoitajayhdistykset haluavat toimia hyvinvointialueen yhteistyökumppanina omaishoitajien palveluiden kehittämisessä. Varsinais-Suomessa on neljä omaishoitajayhdistystä, jotka toimivat tällä hetkellä 21 varsinaissuomalaisessa kunnassa. Paikallisyhdistyksillä on paras tuntemus alueensa omaishoitajien tarpeista, jolloin omaishoitajia voidaan tukea monipuolisesti yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Yhdistykset tarjoavat omaishoitajille vertaistukea, tietoa ja ohjausta, Ovet-valmennusta[®], päivätoimintaa sekä virkistystä. Yhdistykset saavat jatkuvasti tietoa omaishoitajilta sekä yhteistyössä alueen omaishoidosta vastaavilta työntekijöiltä tietoa palveluiden saatavuudesta ja laadusta sekä palveluvajeista.

¹ Sopimuksettomien määrä on laskettu seuraavasti: pääasiallisten auttajien määrää (350 000) verrattu Suomen väkilukuun, josta suhteellinen osuus (6,3 %) koko väestöstä

Omaishoidon tarve kasvaa väestön ikääntyessä. Resursseja hoitoon ja huolenpitoon ei kuitenkaan lisätä riittävästi. Omaishoito ja kotona asuminen ovat osa hoivavajeen ratkaisua. Kotona asuminen ja omaishoitajien hyvinvointi vaativat panostusta ja yhteistyötä toimijoiden kesken. Panostusta tarvitaan myös siihen, että omaishoidon moninaisuus ja eri-ikäiset omaishoitajat otetaan huomioon.

Kutsummekin hyvät Varhan toimijat teidät mukaan yhteiseen työhön, jolla varmistamme Varhan kehittymisen Suomen johtavaksi hyvinvointialueeksi omaishoitajien tukemisessa. Yhdessä voimme varmistaa, että omaishoitajat saavat yhdenvertaisesti riittävät palvelut ja tukea hyvinvointiin koko Varhan alueella.

Loimaan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry

Satu Ketonen, puheenjohtaja

Tiina Haapanen, toiminnanjohtaja

Salon omaishoitajat ry

Mira Aaltonen, puheenjohtaja

Turun Seudun Omaishoitajat ry

Kristiina Hellstén puheenjohtaja

Uudenkaupungin Omaishoitajat ja Läheiset ry

Sinikka Kassila, puheenjohtaja

Omaishoitajaliitto ry

Matilda Linnavirta, aluevastaava